

Može li doći do uštede bez smanjivanja plaća i otpuštanja izdvojenih radnika?

Vlada kao ključne razloge provođenja izdvajanja navodi povećanje kvalitete usluge i racionalizaciju troškova. Ti ciljevi teško su ostvarivi, odnosno nemogući uz zadržavanje istog broja i istih prava radnika koji se planiraju izdvojiti privatnim poslodavcima.

Djelatnosti koje država izdvaja preuzimaju poslodavci kojima je to posao i koji ga znaju obavljati bolje i racionalnije od države i zbog toga, kažu poslodavci, a potvrđuje država, sigurno će i doći do uštede. To je impresija, a ne argumentacija. Nedopustivo je da Vlada na impresijama donosi odluke o tome je li izdvajanje ovako velikog broja radnika, čije su usluge vrijedne 3,4 milijarde kuna godišnje politički i ekonomski isplativ proces.

Ako broj zaposlenih osoba ostane isti kao i njihova materijalna prava, a uz to poslodavci najavljuju i 100 milijuna kuna dodatnih ulaganja godišnje te ako se u obzir uzme i nužnost da na svoje usluge zaračunaju PDV, postavlja se pitanje gdje je taj prostor za uštede. On sigurno ne postoji unutar perioda privremene zaštite radnih mjesta i plaća o kojem Vlada govori. U tom periodu *outsourcing* će za državu sigurno biti skuplji.

S obzirom da je riječ o radno-intenzivnim djelatnostima koje se izdvajaju, bez otpuštanja određenog dijela zaposlenih i smanjenja plaća, ušteda za državu čini se kao neizvediv model.

Čak i ako je takav model moguć, a osnovna logika i svaka računica govori da nije, Vlada, a ni poslodavci nisu se do sada potrudili objasniti ga i predstaviti javnosti.

Međutim, on je moguć nakon što istekne period zaštite radnih mjesta i prava ljudi koji se izdvajaju i nakon što Vlada prepusti upravljanje tim ljudima privatnim poduzetnicima. Od tog trenutka više nema formalne zaštite radnih mjesta, plaća i uvjeta rada te je za očekivati snažan pritisak na smanjenje plaća i porast zahtjeva za strožim uvjetima rada, posebice u trenutnoj situaciji masovne

nezaposlenosti. Isto tako, pod pritiskom profitabilnosti javljat će se potreba otpuštanja određenog broja izdvojenih radnika, prvenstveno onih starijih i teže zapošljivih, a velika je mogućnost i zamjene postojećih radnika privremenim i povremenim radnicima, mlađim radnicima i onima koji su spremni raditi za vrlo nisku plaću.

Ima li Vlada predodžbu kako provesti *outsourcing* i koji su njegovi efekti?

Outsourcingu se priča već duže vrijeme i radnici na koje bi se to moglo odnositi žive u egzistencijalnom strahu. Nažalost, njihova bojazan je opravdana jer još uvijek nisu dobili konkretne informacije o tome što taj proces za njih znači i kako će biti proveden. Da bi stvar bila gora, Vlada nema neki razlog zbog kojeg bi tajala te informacije, već ih naprosto ni sama nema.

Na „famoznoj“ konferenciji u travnju Vlada osim faktografije o stanju u sustavu nije pružila nikakve druge konkretnije informacije. Osim suštih podataka, jasno je dala do znanja kako je izdvajanje na privatna poduzeća na tržištu primamljivije rješenje od osnivanja javnog poduzeća ili pokušaja da država sama

...pod pritiskom profitabilnosti javljat će se potreba otpuštanja određenog broja izdvojenih radnika, prvenstveno onih starijih i teže zapošljivih, a velika je mogućnost i zamjene postojećih radnika privremenim i povremenim radnicima, mlađim radnicima i onima koji su spremni raditi za vrlo nisku plaću.

unaprijedi učinkovitost, o čemu je bilo govora ranije. Razlog tome je što ova rješenja zahtijevaju dodatne organizacijske kapacitete od strane države. Time je Vlada zapravo priznala da nije sposobna sama organizirati navedene poslove na efikasniji način pa je zbog toga digla ruke od upravljanja tim dijelom javnog sektora, ali je dala i do znanja koliko joj je stalo do sudbine gotovo 30 tisuća njenih djelatnika. Svoju brigu o radnicima pokazala je i ignoriranjem razmišljanja sindikata koji su na konferenciji trebali iznijeti svoje stavove. Naime, Vlada, kao još uvijek aktualni poslodavac svih tih 26.500 radnika, nije imala potrebu saslušati predstavnike tih radnika i svi njeni predstavnici na konferenciji napustili su istu prije nego što su sindikati imali priliku iznijeti svoja razmišljanja.